

РЕШЕНИЕ

№ 2434

гр. София, 13.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Соня Найденова
Стойчо Попов

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Стойчо Попов Въззивно гражданско дело № 20201100509691 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 154952 от 20.07.2020 г., постановено по ГД № 29468 по описа за 2018 г. на Софийски районен съд (СРС), II ГО, 60 с-в, Агенция „П.И.“ е осъдена да заплати на „З.А.Д.А.“ АД следните суми: по иска с правно основание по чл. 213, ал. 1 от КЗ (отм.), вр. с чл. 49 от ЗЗД сумата от 2284,16 лв., представляваща регресно вземане за изплатено застрахователно обезщетение в размер на 2274,16 лв. и ликвидационни разноси в размер на 10,00 лв. по застраховка „Каско“, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда – 10.05.2018 г., до окончателното изплащане на дължимата сума; по иска с правно основание по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД сумата от 695,83 лв., представляваща мораторна лихва върху главницата за периода от 11.05.2015 г. до датата на подаване на исковата молба в съда – 11.05.2018 г. Първоинстанционният съд се е произнесъл и по дължимостта на разноските на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК съразмерно с уважената част от исовете.

Решението на СРС е обжалвано от ответника Агенция „П.И.“ в цялост. Въззивникът поддържа, че решението на първоинстанционния съд е неправилно, необосновано, постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон, при неизяснена фактическа обстановка и без да са налице безспорни доказателства касателно настъпилото ПТП. Въззивникът сочи, че в конкретния случай събитието не е било доказано, доколкото липсвал Протокол за ПТП, издаден от компетентен орган, като застрахователят е изплатил обезщетение в нарушение на изискванията на общите условия към договора за застраховка.

На следващо място, в жалбата се поддържа, че с уведомление – декларация за настъпване на ПТП, подадено от застрахованото лице до застрахователя, не са били предоставени достатъчно детайли около настъпването на произшествието, в това число точното място на настъпване на ПТП, особеностите на препятствието, което се твърди да е причинило реализиране на инцидента. Не са били представени и снимки от мястото на произшествието. Твърди се наличие на противоречие между посоченото в Декларация на водача на МПС и отразеното в уведомление – декларация до застрахователя. Поддържа се, че не следвало да бъдат кредитирани представените от ищеца частни писмени доказателства – уведомление-декларация за щета по застраховка „Каско на МПС“ от 18.04.2013 г. и др., тъй като не се ползват с обвързваща съда материална доказателствена сила, а описаното в тях не съответствало на свидетелските показания. Поддържа се възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на водача на застрахованото имущество, по-конкретно се твърди, че същият е нарушил правилата на чл. 20, ал. 2 от ЗДвП. Сочи се, че обозначаването на подобен участък се извършва по реда на чл. 165 и чл. 13 от ЗДвП, но към датата на ПТП в Областно пътно управление – София, АПИ не са постъпвали писмени сигнали. Твърди се наличие на противоречие между събраните в хода на производството пред първата инстанция гласни доказателства и частни писмени документи. Не са били спазени изискванията на чл. 5, ал. 1, т. 3 от Наредба № I-167 от 24.10.2002 г. за условията и реда за взаимодействие между контролните органи на МВР, застрахователните компании и АЗН при настъпване на застрахователни събития, както и чл. 2, ал. 2 от Наредба № IЗ-41/12.01.2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информиране на МВР, КФН и ИЦ към ГФ, което пък е препятствало установяването на действителния механизъм на настъпване на произшествието. Поддържа се, че към исковата молба не е представен снимков материал от самия застраховател относно наличието и местонахождението на твърдяното препятствие и настъпилите щети по МПС. Позовава се на заключението на назначената по делото САТЕ, според която физическите характеристики на препятствието не се установяват. Въззивникът не е съгласен с извода на първата инстанция за наличие на противоправно поведение. Акцентираща, че от показанията на свидетеля се установява, че водачът е знаел за наличието и местонахождението на препятствието. От друга страна, заключението на САТЕ не би могло по категоричен начин да служи като доказателство за механизма и причинно – следствената връзка с вредите, тъй като е било изготвено на база описаното от водача на МПС. Не е била извършена проверка дали при ПТП водачът не е бил под въздействието на алкохол или наркотични вещества, дали вредите не са били причинени в резултат на умишлени действия, т. е. дали не е налице изключен застрахователен риск, не било установено с каква скорост се е движел водачът. Според въззивника, плащането на застрахователно обезщетение не е основание да се счита, че е настъпило застрахователно събитие, а застрахователят е длъжен да извърши проверка относно конкретните обстоятелства. Твърди се, че доклад по щета от 31.05.2013 г. не съдържа необходимите реквизити. Въззивникът заявява, че не е съгласен с извода на първата инстанция за наличие на покрит риск. Сочи се, че в случаите, в които не е необходимо задължително посещение на мястото на произшествието от контролните органи

на МВР (извън случаите на чл. 125 от ЗДвП), е налице възможност за съставяне на протокол за ПТП по реда на чл. 9 от Наредба № I-167 от 24.10.2002 г. Твърди се, че не са налице предпоставките по чл. 49 от ЗЗД за ангажиране отговорността на ответника. Сочи се, че от заключението на назначената по делото САТЕ и от показанията на свидетеля М. се е движел със скорост, която не му позволила да възприеме препятствието и да спре своевременно. Въззивникът счита, че е налице хипотезата на чл. 110 от ЗЗД, а именно по отношение вземането на ищеца е изтекла 5-годишна погасителна давност.

Ето защо отправя искане до СГС като въззивна инстанция за отмяна на обжалваното решение и вместо него да се постанови друго, с което исковата претенция да бъде отхвърлена, при условията на евентуалност размерът на обезщетението да бъде намален съгласно разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна „З.А.Д.А.“ АД, с което се изразява становище за правилност и законосъобразност на първоинстанционното решение, респ. за неоснователност на въззивната жалба. В тази връзка моли решението на първата инстанция да бъде потвърдено. Претендират се разноски.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба порочи на атакувания съдебен акт:

По делото не е спорно между страните, а и това се установява от приетата като писмено доказателство комбинирана застрахователна полица по застраховки „Каско и злополуки“ от 29.05.2012 г., че между ищеца „З.А.Д.А.“ АД и „Х.“ ООД е бил сключен договор за застраховка за периода 30.05.2012 г. – 29.05.2013 г. по отношение на следното МПС, а именно: лек автомобил марка „Мерцедес“, модел „CLS-350 CDI“, рег. № *****, рама № WDD2183231A001780, при застрахователна сума от 105 000,00 лв. и застрахователна премия от общо 3937,50 лв., платима на две вноски. В полицата е посочено, че застрахователното покритие е по клауза „Пълно авто каско“ без самоучастие по всяка щета от страна на застрахования.

По повод настъпилото застрахователно събитие при ищцовото дружество е била образувана преписка по щета № 10013030115469/19.04.2013 г. По делото е прието като писмено доказателство Уведомление – Декларация за щета по застраховка „Каско на МПС“, подадена от М.Н.М., в което е отразено, че на 18.04.2013 г. към 13:00 часа при движение по „Околовръстен път“ в посока от село Лозен към село Герман попаднал в необезопасена дупка на пътното платно срещу автокъща „Капитолия“, вследствие на което били увредени предна броня, предна дясна джанта и гума. Идентична информация е посочена и в приложената по делото Декларация на водач на застраховано МПС, увредено при събитие от нарушена цялост на пътното покритие, както и от наличие на предмети, животни, вещества и други подобни, намиращи се нерегламентирано върху пътното платно.

Като доказателства по делото са приети опис на претенция, опис-заключение по щета, възлагателно писмо до сервиз „ББ.С.Р.“ ЕООД, експертиза по претенция, проформа

фактура, приемо-предавателни протоколи, доклад по застрахователна щета, фактура за стойността на извършените ремонтни дейности по застрахования автомобил на стойност 1886,56 лв. с вкл. ДДС, фактура за закупена 1 бр. автомобилна гума на стойност 570,00 лв. с вкл. ДДС (от която сума е призната 387,60 лв. с вкл. ДДС), както и платежни нареждания, установяваща заплащането на сумата от 1886,56 лв. с вкл. ДДС и на 387,60 лв. с вкл. ДДС по сметка на сервиза.

Представена е регресна покана до Директора на ОПУ – София от 18.07.2013 г. за заплащане на сумата от 2284,16 лв., получена на 22.07.2013 г., което се установява от приложената по делото обратна разписка.

От споразумителен протокол от 17.10.2008 г., съставен съвместно от С.О. и НАПИ, се установява, че С.О. се задължава да поддържа Околовръстен път – южна дъга, от бул. „Сливница“ до разклона на село Герман, а НАПИ се задължава да поддържа Околовръстен път – северна дъга, от бул. „Сливница“ до разклона на село Герман.

В производството са приети общи условия за застраховка на МПС „Каско“, сключена със застрахователното дружество ищец.

От заключението на назначената по делото съдебна автотехническата експертиза (САТЕ), което настоящият въззивен състав кредитира като обективно, компетентно, изготвено с необходимите знания и умения, се установява следното. Като механизъм на настъпване на процесното ПТП вещото лице е посочило, че на 18.04.2013 г., около 13:00 часа лек автомобил марка „Мерцедес“, модел „CLS-350 CDI“, рег. № ***** се движи по „Околовръстен път“ с посока от село Лозен към село Герман и срещу автокъща „Капитолия“, водачът попада в дупка на пътното платно и реализира ПТП в нея. Описаните щети по МПС се намират в пряка-причинно следствена връзка с настъпилото на 18.04.2013 г. произшествие в гр. София. Стойността за възстановяване на процесното МПС, изчислена на база пазарни цени към датата на настъпване на ПТП възлиза на 2274,16 лв. Обичайните разноски за ликвидиране на щета по риск „Каско“ при ПТП са в размер на 15,00 лв. Вещото лице е посочило, че само от наличните по делото данни не може да се установи точното разположение на процесната дупка. По делото не са налични данни, от които да се определи скоростта на движение на процесното МПС при навлизане в дупката, не са известни и физическите характеристики на последната, което от своя страна е пречка да се определи и безопасната скорост на преминаване през съответното препятствие. Липсват данни по делото за други произшествия, реализирани в процесното препятствие. Предотвратимостта на произшествието се намира във функционална зависимост от скоростта на движение на МПС и отстоянието на възприемане на опасността, като обикновено дупка на пътното платно се забелязва от около 50 метра пред автомобила. Безопасната скорост на движение, при която водачът има възможност да спре преди мястото на удара чрез задействане на спирачната уредба е 64,48 км/ч. Вещото лице сочи, че по делото липсват данни водачът на МПС да е допринесъл за настъпване на ПТП. МПС е било оборудвано със зимни гуми марка „Dunlop SP Winter sport 3D 255/35 R19 96V“ с дълбочина на грайфера 7 мм. Опасната зона на спиране на процесния лек автомобил при скорост на движение от 80 км/ч е 67,96 метра.

Разпитан в съдебно заседание от решаващия съд, свидетелят М. е заявил, че е претърпял ПТП на „Околовръстен път“ преди село Герман срещу автокъща „Капитолия“, попаднал в огромна дупка с дясната гума на МПС. Дупката била много дълбока. Скоростта на движение била около 60-70 км/ч. Дупката не била обозначена. Свидателят М. е заявил, че е наясно за наличието на тази дупка, но предвид необходимостта от избягване на удар с насрещно движещ се автомобил и друг, който го изпреварва, се е изнесъл вдясно и не е успял да избегне попадането в дупката. В резултат настъпили щети по предна дясна гума и по бронята. Впоследствие дупката била запълнена. Свидателят М. е уточнил, че подписът и почеркът на намиращата се на лист 12 от делото пред СРС декларация са негови. При предявяване на снимковия материал, приложен по делото, свидетелят е заявил, че е попаднал в по-малката от двете дупки, по-конкретно в тази, която се намира на самото пътно платно. На въпроси на съда свидетелят М. е отговорил, че доколкото помни автомобилът е могъл да се движи на собствен ход, не помни да е звънял в КАТ и да е сменял гума на място. Въззивният съд кредитира изцяло така дадените показания, тъй като са последователни, логични, отразяват непосредствените възприятия на свидетеля относно ПТП и не се разколебават от другите събрани по делото доказателства.

При разпита на свидетеля М. е присъствало вещото лице, изготвило заключението на назначената по делото САТЕ, като същото е уточнило, че с оглед снимковия материал и визуалната характеристика на препятствието (дупката е достатъчно дълбока), процесните щети могат да бъдат причинени от попадане в тази дупка, а при движение със скорост от 70 км/ч, дори и 5-сантиметрова дупка може да причини подобни увреждания. Гумите са били с около 60 % годност, но предвид това, че ПТП е настъпило през месец април, степента на износване не е повлияла за настъпване на ПТП или на спирачния път.

С оглед така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните в жалбата въззивни основания.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо в обжалваната част. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми. Поради това, съдът дължи произнасяне по съществото на правния спор в рамките на доводите, изложени във въззивната жалба, от които е ограничен съгласно разпоредбата на чл. 269, предл. 2 от ГПК.

При произнасянето си по правилността на обжалваното решение, съгласно чл. 269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба на ответника оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правни норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване.

В този смисъл настоящата съдебна инстанция трябва да се произнесе само по релевантите във въззивната жалба оплаквания, като в останалата част препраща към мотивите на първоинстанционното решение по реда на чл. 272 от ГПК.

Депозитаната въззивна жалба е допустима. Същата е подадена в законоустановения срок, срещу подлежащ на обжалване акт на първоинстанционния съд, от процесуално легитимирано лице и при наличието на правен интерес от обжалването.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна, респективно обжалваното решение е правилно, по следните съображения:

Първоинстанционният съд е сезиран с кумулативно обективно съединени искове с правно основание по чл. 213 КЗ (отм.), вр. с чл. 49 от ЗЗД и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Основателността на исковата претенция по чл. 213, ал. 1 от КЗ (отм.), вр. с чл. 49 от ЗЗД е обусловена от установяване кумулативното наличие на следните предпоставки (юридически факти): наличието на валиден договор за имуществено застраховане между увреденото лице и застрахователното дружество – ищец; заплащане на застрахователното обезщетение от страна на дружеството – ищец; предпоставките по чл. 49 ЗЗД: 1) осъществен фактически състав по чл. 45 от ЗЗД от физическо лице – пряк изпълнител на работата с необходимите елементи: деяние, вреда – имуществена и/или неимуществена, причинна връзка между деянието и вредата, противоправност и вина; не е необходимо да се установяват конкретните лица, осъществили деянието (ППВС № 7/1959 г., т. 7), а само качеството им на изпълнители на възложена работа; 2) вредите да са причинени от изпълнителя при или по повод извършването на възложената му работа. Вината на причинителя на вредата се предполага до доказване на противното (чл. 45, ал. 2 от ЗЗД), като в тежест на ответника е при оспорване да обори презумпцията, доказвайки по несъмнен начин липсата на вина на прекия извършител при условията на пълно обратно доказване.

По делото е безспорно установено, че ищецът е бил обвързан от застрахователен договор за застраховка „Каско“ с предмет осигуряване на застрахователно покритие на процесния автомобил марка „Мерцедес“. Установено е също така, че през време на действие на застрахователния договор (на 18.04.2013 г.) е настъпило застрахователно събитие – ПТП, от което по застрахованото МПС са били нанесени щети.

Спорните въпроси, въведени като предмет на въззивното производство, са относно механизма на настъпване на вредите, наличието на причинно – следствената връзка между попадането в дупка и процесните вреди, дали за застрахователя е бил налице изключен застрахователен риск, в който случай последният е следвало да откаже изплащането на застрахователно обезщетение, налице ли е съпричиняване на вредите от страна на водача на застрахования автомобил.

По възражението, че не е доказан механизмът на ПТП:

Съдът приема, че по делото е установено, че на 18.04.2013 г. застрахованият при ищеца автомобил е попаднал в небезопасна и несигнализирана дупка на „Околовръстен път“, с посока на движение в посока от село Лозен към село Герман. При попадане на

автомобила в дупката за същия са настъпили увреждания по предната дясна част на автомобила – броня, гума и джанта. Не се спори между страните, а и от формираната по делото доказателствена съвкупност се установи, че инцидентът е настъпил на път, част от републиканската пътна мрежа, а именно път II-18 – „Околовръстен път София“. Предвид изминалия относително дълъг период от време между настъпване на инцидента – 18.04.2013 г., и провеждане на разпита в производството пред първата инстанция – 27.05.2019 г., е напълно обичайно спомените на свидетеля относно произшествието да са избледнели, респективно да не си спомня в конкретика някои от детайлите около настъпилото ПТП.

Възражението на въззивника, че за изграждането на изводите относно релевантните за спора факти съдът ползва частни свидетелстващи документи е неоснователно. Действително представените по делото документи са частни такива, но те, макар да не се ползват с материална доказателствена сила, каквато имат официалните свидетелстващи документи, не са лишени от доказателствена стойност и се преценяват от съда във връзка с всички останали обстоятелства и събрани в производството доказателства. Приетите писмени доказателства и събраните по делото гласни доказателствени средства, които съдът кредитира като логични, последователни, резултат от лични впечатления на свидетеля, неопровергани от другите доказателства по делото, установяват, че вредите са настъпили от попадане в небезопасна и необозначена дупка. Небезопасената дупка на пътя е възприета от разпитания по делото свидетел (включително с параметрите си), а доказателства, които да опровергават показанията му не са ангажирани по делото от страна на ответника, поради което и съдът приема за установени тези обстоятелства. Съгласно заключението на вещото лице по изслушаната САТЕ, неоспорена от страните, която съдът кредитира като обоснована и компетентно изготвена, е възможно при попадане в дупка на пътя да настъпят посочените увреждания, а причинените на автомобила щети от процесното ПТП от описа на застрахователя съответстват на механизма на ПТП, описан от ищеца, което е в подкрепа на извода на съда, че показанията на свидетеля следва да се кредитират. В случая по делото не са ангажирани доказателства, които да опровергават отразените в представените частни документи обстоятелства, напротив – посоченото в писмените доказателства изцяло се подкрепя от показанията на разпитания свидетел, водач на застрахованото МПС, възприел непосредствено процесния инцидент, както и от заключението на САТЕ, което не е оспорено от страните и потвърждава съществуването на причинна връзка между щетите по автомобила и описания от ищеца механизъм на ПТП. Обстоятелството, че дупката не е описана с параметрите си в заявлението за изплащане на застрахователно обезщетение не поставя под съмнение описания механизъм на ПТП, при наличието на други доказателства, които установяват този факт. При така изложеното съдът приема, че по делото е установен механизъмът на ПТП, както и настъпилите вследствие на същото вреди върху автомобила.

Оплакванията на въззивника относно това, че за процесния инцидент не е бил съставен от компетентен служител на органите на реда протокол за ПТП не е от естество да обоснове друг извод. Това е така, защото при ПТП, в което няма пострадали лица, не е нужно съставянето на протокол за ПТП. Ответникът възражава, че липсва съставен от

компетентен държавен орган протокол за ПТП, че водачът на повредения автомобил не е подал сигнал до КАТ – Пътна полиция. Относно липсата на протокол за ПТП и неуведомяване на КАТ за настъпването на застрахователното събитие, съответно липсата на протокол за ПТП, по аргумент на противното основание, от изчерпателно изброените хипотези на чл. 125, т. 1 - 8 ЗДвП, в които службите за контрол на МВР посещават задължително мястото на ПТП, следва да се приеме, че при ПТП с имуществени вреди и един участник, същият няма задължение да уведомява органите на МВР – КАТ, нито последните са длъжни да посещават мястото на произшествието и да съставят съответен протокол.

По силата на законовата делегация на чл. 125а, ал. 2 от ЗДвП е издадена Наредба № Из-41/12.01.2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информирание между МВР, КФН и Информационен център към Гаранционен фонд, в сила от 30.01.2009 г., приложима към момента на настъпване на ПТП. В чл. 6, т. 4 от посочената наредба, в приложимата ѝ редакция – доп. ДВ, бр. 19/28.02.2017 г., е предвидено, че не се посещават от органите на МВР – „Пътна полиция“, и не се съставят документи за повреди на моторно превозно средство (МПС), възникнали в резултат на природни бедствия; пожар на МПС; повреди на МПС, възникнали в паркирано състояние; повреди на МПС, които не са причинени от друго ППС, освен когато повредите са причинени в резултат на пътнотранспортно произшествие с един участник и МПС не е в състояние да се придвижи на собствен ход; повреди по стъклата на автомобила. Не се заявени твърдения и възражения от страните, че в резултат на пътния инцидент увреденото моторно превозно средство не е било в състояние да се придвижи на собствен ход поради причинените му от произшествието вреди. С оглед на това този факт не е включен в предмета на доказване и съответно доказателства в тази насока не са събирани. Ето защо, нормата на чл. 125, т. 1 - 8 от ЗДвП в случая не може да намери приложение. В този смисъл, законовият и подзаконов нормативни актове не съдържат изрично изискване всяко ПТП да бъде посещавано от служител на КАТ, което да е придружено със съставяне на протокол за ПТП, а само ПТП, настъпили в конкретни хипотези, различни от настоящата за попадане в необезопасена неравност на пътя (обстоятелството, че съществува такава възможност, която не е била упражнена, не сочи на недоказаност на механизма на ПТП). Независимо, че за процесния пътен инцидент няма представен протокол за ПТП, след като съставянето му не е задължително съобразно чл. 125 от ЗДвП, обстоятелствата за механизма на увреждането и причинната му връзка с вредите могат да бъдат установени с други доказателства и доказателствени средства. В случая е установено, че водачът на застрахования автомобил своевременно е уведомил застрахователя за настъпилото ПТП, като е представил и допълнителни доказателства за установяването му, а с изплащането на застрахователно обезщетение ищецът е приел, че общите условия към застрахователния договор във връзка с регистрирането, уведомяването и доказването на настъпването на застрахователно събитие, са били спазени.

Въззивният съд не споделя довода на въззивника, че поради липса на снимков

материал, фактите по делото са недоказани. Фактическият състав, от който е възникнало суброгационното право на ищеца, в случая е установен и доказан по делото с други доказателства. В закона няма ограничение на доказателствените средства, които могат да се използват за установяване на противоправно поведение, вреди и причинно – следствена връзка. По изложените съображения съдът счита, че ищецът е установил настъпилото ПТП, неговия механизъм, както и настъпилите в резултат от него имуществени вреди върху автомобила.

По възражението, че настъпилото застрахователно събитие не представлява покрит риск по сключената застраховка съдебния състав приема следното:

Видно от представената по делото застрахователна полица, процесното МПС е застраховано при условията на „Пълно Каско“.

По делото са представени Общите условия на застрахователя по застраховка „Каско“, като въззивният съд приема, че именно това са приложимите Общи условия по отношение на застрахователната полица, доколкото няма данни, а и твърдения от страните, приложимите към договора общи условия да са с различно съдържание.

Според приложените Общи условия на застрахователя по застраховка „Каско“ в точка III „Покрити рискове“ е посочено, че отговорността на застрахователя е съобразно покритите рискове, групирани в клаузи по избор на застрахования, сред които е клауза „П“ – Пълно Каско.

По клауза „Пълно Каско“ е предвидено да се обезщетява пълна загуба или частина щета на застрахованото МПС, причинени от всички рискове, покрити по клаузи „М“ – Минимално каско, „Ч“ – Частично каско и „К“ – Кражба, сред които по т. 8.3. от ОУ – повреда, произлязла от препятствия по пътното платно, в това число и нарушена цялост на пътното покритие.

Не е предвидено изрично изключение да не се покриват щети по МПС в резултат на преминаване на автомобила през дупка на пътното платно съгласно част IV „Изключени рискове“. Процесните щети са включени в застрахователното покритие, поради което за ищеца е възникнало регресно вземане спрямо ответника.

По възражението на жалбоподателя за наличие на съпричиняване от страна на водача на застрахования автомобил:

За да е налице съпричиняване пострадалият следва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване. Съпричиняването на вредата изисква наличието на пряка причинна връзка между поведението на увредения и настъпилия вредоносен резултат, но не и вина. Приносът на увредения по смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД – обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но поведението му трябва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен.

От събраните по делото доказателства не е установено, че водачът на застрахованото МПС с поведението си е допринесъл по някакъв начин за реализирането на произшествието

и/или за настъпването на вредоносния резултат, поради което не са налице предпоставките за приложението на разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД. Ответникът, чиято е доказателствената тежест за установяване на действия или бездействия, с които увреденият е допринесъл за вредоносния резултат и които да са в причинна връзка с него, не е ангажирал каквито и да било доказателства, че водачът на увредения лек автомобил е допуснал нарушение на правилата за движение по пътищата, като се е движел с несъобразена скорост или не е съобразил поведението си с конкретната пътна обстановка и наличието на дупка на пътя, каквото задължение същият би имал единствено, ако препятствието на пътя е било надлежно обозначено. От свидетелските показания се установява, че автомобилът се е движел с разрешената скорост, процесната дупка не е била обозначена или обезопасена, същата е била с голяма площ и дълбочина, достатъчна според вещото лице да причини процесните увреди по застрахования автомобил. Ето защо възражението за съпричиняване е неоснователно.

Въззивният съд счита, че не е необходимо застрахователят да представя доказателства, че не е налице всяко от изключенията, предвидени в общите условия, когато застрахователят не изплаща обезщетение. В случай, че въззивникът възразява, че процесното ПТП попада в изключенията, той следва да докаже това свое възражение. Не се установява по делото застрахователят да не е следвало да изплаща застрахователно обезщетение.

Липсва спор между страните, че процесният пътен участък е част от републиканската пътна мрежа. Съгласно чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗП републиканските пътища се управляват от Агенция „П.И.“, която на основание чл. 30, ал. 1 от ЗП осъществява дейностите по изграждането, ремонта и поддържането на тези пътища. В чл. 167, ал. 1 от ЗДвП е предвидено, че лицата, които стопанисват пътя, го поддържат в изправно състояние, сигнализират незабавно препятствията по него и ги отстраняват във възможно най – кратък срок. С оглед на това следва да се приеме, че на ответника е вменено задължение да стопанисва и поддържа процесния пътен участък, включително да не допуска и съответно своевременно да отстранява дупки по него. Агенцията като юридическо лице осъществява дейностите по чл. 30, ал. 1 от ЗП и чл. 13 от ЗДвП чрез своите служители или други лица, на които е възложила изпълнението. В случая именно бездействието на последните във връзка с поддържане на пътя, вкл. във връзка с възлагане извършването на ремонтни дейности и сигнализиране на пътя до завършването им, е довело и до неизпълнение на задължението по чл. 30, ал. 1 от ЗП и чл. 13 от ЗДвП, поради което и на основание чл. 49 от ЗЗД ответникът носи отговорност за причинените вреди при процесното ПТП.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с ППВС № 4/30.10.1975 г., т. 3, налице е отговорност по чл. 50 от ЗЗД, когато при ползване на вещта не е допуснато нарушение на предписани или други общоприети правила. Когато при ползване на вещта е допуснато такова нарушение, тогава отговорността е по чл. 45 от ЗЗД, съответно по чл. 49 от ЗЗД. С оглед на това собственикът на вещта отговаря по чл. 45 от ЗЗД, съответно по чл. 49 от ЗЗД, при възможност за обезопасяване на вещта, ако това не е направено, като отговорността по

чл. 50 от ЗЗД е в случаите на невъзможност да се обезопаси вещта, а вредите са причинени от присъщите на вещта свойства.

В настоящия случай се установи, че автомобилът е попаднал в несигнализирана дупка на пътното платно, стопанисвано от ответника. Последният не е изпълнил задължението си, произтичащо от чл. 30 от ЗП, вр. с чл. 167 от ЗДвП да ремонтира тази дупка, както и задължението си, регламентирано в чл. 13, ал. 1 от ЗДвП, да предупреди участниците в движението за опасности по пътя, каквато е наличието на дупка в пътното платно, като постави необходимите средства за сигнализиране. Ето защо следва да се приеме, че с бездействието си за отстраняване дупката на пътя и сигнализиране на същата е причинил на застрахованото при ищеца лице имуществени вреди. Предвид обстоятелството, че тези вреди не са резултат от обективните, присъщи качества на вещта, то отговорността на ответника следва да се ангажира на основание чл. 49 ЗЗД, а не на основание обективната и безвиновна отговорност, установена в нормата на чл. 50 от ЗЗД.

По изложените съображения следва да се приеме, че е осъществен фактическият състав на непозволеното увреждане, като вредоносният резултат е причинен от виновното и противоправно поведение на служители на ответника.

Застрахователят е изплатил на застрахования обезщетение в претендирания размер, като пред въззивния съд не са заявени оплаквания по този размер, с оглед което и по отношение на размера, за който претенцията е уважена, решението следва да бъде потвърдено.

По отношение възражението за изтекла погасителна давност, следва да се има предвид константната практика на върховната съдебна инстанция, че в случаите като настоящия погасителната давност е 5-годишна и същата започва да тече от момента на плащането на застрахователното обезщетение от ищцовото застрахователно дружество към застрахованото лице. От представените платежни нареждания се установи, че плащането на сумата от 1886,56 лв. е извършено на 12.06.2013 г., а това относно сумата от 387,60 лв. – на 27.06.2013 г. Исковата молба за посочените суми е депозирана на 10.05.2018 г., т. е. преди изтичане на 5-годишната погасителна давност, а с посоченото действие давността се счита за прекъсната. Казаното обуславя извод за неоснователност и на релевираното в тази насока възражение.

Касателно исковата претенция по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД в жалбата не се съдържат конкретни оплаквания. За пълнота следва да се посочи следното. Основателността на исковата претенция по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД се обосновава с кумулативното наличие на следните предпоставки (юридически факти): наличие на главно задължение; ответникът да е изпаднал в забава; периода на забавата. В тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на тези предпоставки. Ответникът разполага с възможност да проведе насрещно доказване по тези факти. При своевременно въведено от ответника възражение за изтекла погасителна давност, в тежест на ищеца е да установи настъпването на юридически факти, имащи за последица спиране или прекъсване на срока на погасителната давност.

Предвид изложеното касателно претенцията по чл. 213 от КЗ (отм.), вр. с чл. 49 от ЗЗД, наличието на първата предпоставка е установено по делото.

Съгласно разпоредбата на чл. 86, ал. 1 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Денят на забавата се определя съобразно правилата на чл. 84 от ЗЗД. Съгласно тези правила при срочно задължение длъжникът изпада в забава след изтичането на срока, а ако задължението е без срок за изпълнение – от деня, в който бъде поканен от кредитора, респ. с изтичането на определения в поканата от кредитора срок. Предвид липсата на установен срок за изпълнение на задължението на ответника (т. е. същото е безсрочно), за да изпадне същият в забава е необходимо да му бъде отправена покана от страна на ищеца. По делото е приложена писмено доказателство регресна покана от ищеца до ответника, ведно с приложена към нея обратна разписка, от която се установи, че поканата реално е получена от ответника на 22.07.2013 г., което обстоятелство не е и спорно между страните по делото. В тази връзка втората предпоставка, обуславяща основателността на иска по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД също се е осъществила.

В регресната покана е посочено, че срокът за изпълнение на процесното задължение е седемдневен от получаването □. Същата е получена на 22.07.2013 г., с оглед на което седемдневният срок е изтекъл на 29.07.2013 г., респ. ответникът е изпаднал в забава на 30.07.2013 г. Исковата молба е депозирана на 10.05.2018 г., с оглед на което вземането за обезщетение за забава за периода преди 10.05.2013 г. е погасено по давност. Това обстоятелство обаче е съобразено от ищцовото дружество. Последното претендира обезщетение за забава за периода от 11.05.2013 г. до датата на подаване на исковата молба. В тази връзка и третата предпоставка обуславяща основателност на иска по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД също е налице.

Горното обуславя неоснователност на депозираната въззивна жалба, респективно обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно, доколкото крайните изводи на двете инстанции по релевантните за делото въпроси съвпадат.

По отношение на разноските:

При този изход на спора, на основание [чл. 78, ал. 1 от ГПК](#) право на разноски във въззивното производство има единствено ищецът. Ищецът претендира разноски на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК. На основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 37 от ЗПП, вр. с чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ въззивният съд определи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100,00 лв.

Решението не подлежи на касационно обжалване съгласно разпоредбата на чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 154952 от 20.07.2020 г., постановено по ГД № 29468 по описа за 2018 г. на Софийски районен съд, II ГО, 60 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 и 8 от ГПК Агенция „П.И.“, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „*****“ да заплати на „З.А.Д.А.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Средец“, ул. „*****“ сумата от 100,00 лв., сторени от ищеца разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____